

ROZHODNUTIE RADY

z 19. decembra 2011

o osobitnom programe, ktorý sa má vykonávať prostredníctvom nepriamych akcií a ktorým sa vykonáva rámcový program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2012 – 2013)

(2012/94/Euratom)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 7,

so zreteľom na návrh Európskej komisie predložený po porade s Vedeckým a technickým výborom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

keďže:

- (1) V záujme podpory a zabezpečenia hospodárskeho rastu a dobrej životnej úrovne občanov Európy je nevyhnutné vyvíjať spoločné úsilie na vnútroštátnej a európskej úrovni v oblasti výskumu a odbornej prípravy.
- (2) V súlade s rozhodnutím Rady 2012/93/Euratom z 19. decembra 2011 o rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2012 – 2013) ⁽³⁾ (ďalej len „rámcový program“) sa má rámcový program vykonávať prostredníctvom osobitných programov, ktorými sa vymedzujú podrobné pravidlá ich vykonávania, určuje sa ich trvanie a stanovujú sa prostriedky, ktoré sa považujú za potrebné.
- (3) Štruktúra rámcového programu pozostáva z dvoch typov činností: nepriamych akcií v oblasti výskumu energie jadrovej syntézy a výskumu jadrového štiepenia, bezpečnosti a ochrany pred žiarením a priamych akcií pre činnosti Spoločného výskumného centra (JRC) v oblasti nakladania s jadrovým odpadom, vplyvu na životné prostredie, bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany, najmä v súvislosti s jadrovými udalosťami a s prihliadnutím na získané skúsenosti. V rámci tohto osobitného programu by sa mali vykonávať nepriame akcie.
- (4) Pre tento osobitný program by mali platiť pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a univerzít a šírenia výsledkov výskumu na základe rámcového programu.

(5) V súlade s článkom 101 zmluvy Spoločenstvo uzavrelo viaceré medzinárodné zmluvy v oblasti jadrového výskumu, v tejto súvislosti je potrebné vyvíjať úsilie na posilnenie medzinárodnej výskumnej spolupráce s cieľom ďalej integrovať Spoločenstvo do celosvetovej výskumnej obce. Dvostranná medzinárodná spolupráca sa zakladá na pevnom právnom rámci dohôd o spolupráci medzi Spoločenstvom a tretími krajinami. Pre vykonávanie uvedených dohôd má zásadný význam rámcový program. Účasť na tomto osobitnom programe by mala byť preto otvorená krajinám, ktoré na tento účel uzavreli zmluvy, a na projektovej úrovni s prihliadnutím na vzájomnú prospešnosť by účasť mala byť otvorená aj subjektom z tretích krajín a medzinárodným organizáciami zaoberajúcim sa spolupracou v oblasti vedy.

(6) Tento osobitný program by mal prispievať k podpore trvalo udržateľného rozvoja a zabezpečiť dodržiavanie náležitej kultúry bezpečnosti.

(7) Je potrebné zabezpečiť dobré finančné hospodárenie v rámci tohto osobitného programu a jeho vykonávanie efektívnym a pre užívateľa prijateľným spôsobom a zároveň zabezpečiť právnú istotu a prístup k tomuto programu pre všetkých účastníkov v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽⁴⁾, a nariadením Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽⁵⁾.

(8) Mali by sa prijať vhodné opatrenia zodpovedajúce finančným záujmom Únie s cieľom monitorovať účinnosť pridelenej finančnej podpory a efektívnosť využívania týchto finančných prostriedkov, aby sa zabránilo nezrovnalostiam a podvodom. Mali by sa tiež prijať potrebné opatrenia na spätné získanie stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov v súlade s nariadením (ES, Euratom) č. 1605/2002, nariadením (ES, Euratom) č. 2342/2002, nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev ⁽⁶⁾, nariadením Rady (EURATOM, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných

⁽¹⁾ Stanovisko z 15. novembra 2011 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku). Stanovisko po nepovinnnej konzultácii.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 318, 29.10.2011, s. 127. Stanovisko po nepovinnnej konzultácii.

⁽³⁾ Pozri stranu 25 tohto úradného vestníka.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi ⁽¹⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ⁽²⁾.

- (9) Každá tematická oblasť tohto osobitného programu by mala mať vlastný rozpočtový riadok vo všeobecnom rozpočte Únie.
- (10) Pri výskumných činnostiach vykonávaných v rámci tohto osobitného programu by sa mali dodržiavať základné etické zásady vrátane tých, ktoré sú zakotvené v Charte základných práv Európskej únie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Osobitný program, ktorý sa má vykonávať prostredníctvom nepriamych akcií a ktorým sa vykonáva rámcový program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2012 – 2013) (ďalej len „osobitný program“), sa prijíma na obdobie od 1. januára 2012 do 31. decembra 2013.

Článok 2

Cieľom tohto osobitného programu je podpora výskumných činností a činností odbornej prípravy v oblasti jadrovej energie so zameraním na celý rad nepriamych výskumných akcií vykonávaných v týchto tematických oblastiach:

- a) výskum energie jadrovej syntézy [vrátane medzinárodného termonukleárneho experimentálneho reaktora (ITER)];
- b) výskum jadrového štiepenia, bezpečnosti a ochrany pred žiarením.

Ciele a hlavné okruhy činností uvedených v tomto článku sú stanovené v prílohe.

Článok 3

V súlade s článkom 3 rozhodnutia 2012/93/Euratom sa maximálna suma na realizáciu osobitného programu stanovila na 2 327 054 000 EUR, z čoho najviac 15 % je určených na administratívne výdavky Komisie. Táto suma sa prideliť takto:

- a) výskum energie jadrovej syntézy 2 208 809 000 EUR;
- b) jadrové štiepenie, bezpečnosť a ochrana pred žiarením 118 245 000 EUR.

Článok 4

Všetky výskumné činnosti uskutočňované v rámci osobitného programu sa vykonávajú v súlade so základnými etickými zásadami.

Článok 5

1. Osobitný program sa vykonáva prostredníctvom systémov financovania ustanovených v prílohe II k rozhodnutiu 2012/93/Euratom.

2. Na tento osobitný program sa vzťahujú pravidlá pre účasť podnikov, výskumných centier a vysokých škôl a pre šírenie výsledkov výskumu týkajúcich sa nepriamych akcií stanovených v nariadení Rady (Euratom) č. 139/2012 z 19. decembra 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre účasť podnikov, výskumných centier a univerzít na nepriamych akciách rámcového programu Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a pre šírenie výsledkov výskumu (2012 – 2013) ⁽³⁾.

Článok 6

1. Komisia vypracuje ročný pracovný program vykonávania tohto osobitného programu, v ktorom podrobnejšie ustanoví ciele a vedecké a technické priority uvedené v prílohe, systémy financovania tematických oblastí, ktorých sa týka výzva na predkladanie návrhov, a harmonogram vykonávania.

2. V pracovnom programe sa zohľadňujú príslušné výskumné činnosti vykonávané členskými štátmi, pridruženými štátmi a európskymi i medzinárodnými organizáciami. V prípade potreby sa tento program aktualizuje.

3. V pracovnom programe sa upresnia kritériá, podľa ktorých sa hodnotia návrhy na nepriame akcie v rámci systémov financovania a vyberajú projekty. Týmto kritériami sú excelentnosť, vplyv a vykonávanie. V pracovnom programe sa môžu spresniť alebo doň doplniť ďalšie požiadavky, koeficienty a hraničné hodnoty.

4. V pracovnom programe sa môžu určiť:

a) organizácie, ktoré získajú zápisné vo forme členských príspevkov;

b) akcie na podporu činností určitých právnických osôb.

Článok 7

1. Za vykonávanie osobitného programu zodpovedá Komisia.

2. Komisii pri realizácii osobitného programu pomáha konzultačný výbor. Členovia tohto výboru sa môžu meniť podľa jednotlivých tém, ktorými sa rokovanie výboru zaoberá. V prípade aspektov súvisiacich so štiepením sa zloženie výboru a jeho podrobné prevádzkové pravidlá a naň uplatniteľné postupy riadia ustanoveniami rozhodnutia Rady 84/338/Euratom, ESUO, EHS z 29. júna 1984 o štruktúrach a postupoch správy a koordinácie výskumných, rozvojových

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽³⁾ Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

a demonštračných činností Spoločenstva ⁽¹⁾. V prípade aspektov súvisiacich s jadrovou syntézou sa výbor riadi rozhodnutím Rady zo 16. decembra 1980, ktorým sa zriaďuje poradný výbor pre program jadrovej syntézy ⁽²⁾.

3. Komisia pravidelne informuje výbor o celkovom pokroku vo vykonávaní osobitného programu a poskytuje mu aktuálne informácie o všetkých akciách navrhnutých alebo financovaných v rámci tohto osobitného programu.

Článok 8

Komisia zabezpečí, aby sa v súvislosti s činnosťami vykonávanými v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje osobitný program, uskutočňovalo nezávislé monitorovanie, hodnotenie a preskúmanie ustanovené v článku 6 rozhodnutia 2012/93/Euratom.

Článok 9

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 19. decembra 2011

*Za Radu
predseda*

M. KOROLEC

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 177, 4.7.1984, s. 25.

⁽²⁾ Neuverejnené.

PRÍLOHA

VEDECKO-TECHNICKÉ CIELE, HLAVNÉ OKRUHY TÉM A ČINNOSTÍ

I. TEMATICKÉ OBLASTI VÝSKUMU

I.A. Výskum energie jadrovej syntézy

Celkový cieľ

Rozvíjať vedomostnú základňu a realizovať projekt ITER ako významný krok k vytvoreniu prototypových reaktorov pre bezpečné, trvalo udržateľné, ekologické a ekonomicky životaschopné elektrárne.

Činnosti

1. Realizácia projektu ITER

Spoločenstvo má osobitnú zodpovednosť v rámci organizácie ITER ako hostiteľ projektu a prevzalo vedúcu úlohu, najmä pokiaľ ide o správu medzinárodnej organizácie ITER, jej riadenie a personálne zabezpečenie, ako aj všeobecnú technickú a administratívnu podporu.

Účasť Spoločenstva na projekte ITER ako jednej z jeho zmluvných strán bude zahŕňať poskytovanie ďalších príspevkov na výstavbu vybavenia a zariadení, ktoré sú potrebné v rámci lokality ITER-u, a podporu projektu počas výstavby.

Výskumné a vývojové činnosti na podporu výstavby ITER-u sa budú vykonávať v rámci združení zaoberajúcich sa jadrovou syntézou a európskych priemyselných odvetví. Bude k nim patriť vývoj a testovanie komponentov a systémov.

2. Výskum a vývoj pri príprave prevádzky ITER-u

Cielený fyzikálny a technologický program bude mať za cieľ konsolidáciu výberov v rámci projektu ITER a prípravu na rýchle spustenie jeho prevádzky. Bude sa vykonávať prostredníctvom koordinovaných experimentálnych, teoretických a modelovacích činností s využitím zariadení JET a iných príslušných experimentálnych a výpočtových zariadení. Prostredníctvom programu sa zabezpečí, aby Európa mala nevyhnutný vplyv na projekt ITER a vytvorí predpoklady pre jej významnú úlohu pri využívaní tohto projektu. Program bude zahŕňať:

- hodnotenie osobitných kľúčových technológií na prevádzku ITER-u prostredníctvom využívania vylepšených doplnkových zariadení JET (prvá stena prispôbená projektu ITER, ohrievacie systémy, diagnostika),
- preskúmanie scenárov prevádzky ITER-u pomocou cieľných pokusov na zariadeniach JET a iných zariadeniach a koordinované modelovacie činnosti.

3. Obmedzené technologické činnosti zamerané na prípravu projektu DEMO

Združenia a priemyselné subjekty zaoberajúce sa jadrovou syntézou budú ďalej rozvíjať kľúčové technológie a materiály potrebné na udelenie licencie, výstavbu a prevádzku elektrárne DEMO s cieľom otestovať ich v rámci projektu ITER a umožniť európskemu priemyslu vybudovanie elektrárne DEMO a budúcich elektrární jadrovej syntézy. Uskutočnia sa tieto činnosti:

- špecializovaný projektový tím vykoná ďalšie činnosti v súvislosti s technickým overovaním a s podrobným konštrukčným plánom zameraným na prípravu výstavby medzinárodného zariadenia na ožarovanie materiálov pre jadrovú syntézu (IFMIF), ktoré sa bude používať na testovanie materiálov pre elektrárne využívajúce jadrovú syntézu,
- vývoj, testovanie ožarováním a modelovanie materiálov s nízkou úrovňou aktivácie a odolných voči žiareniu; vývoj kľúčových technológií potrebných na prevádzkovanie elektrárne jadrovej syntézy vrátane plášťov; koncepčné projektové činnosti pre DEMO vrátane bezpečnostných a environmentálnych aspektov.

4. Výskumné a vývojové činnosti z dlhodobého hľadiska

Osobitný program opierajúci sa o činnosti zamerané špecificky na projekty ITER a DEMO bude rozvíjať odborné spôsobilosti a rozširovať vedomostnú základňu v oblastiach, ktoré sú strategicky dôležité pre budúce elektrárne jadrovej syntézy. Tieto výskumné činnosti povedú k vyššej technickej uskutočniteľnosti a ekonomickej životaschopnosti energie jadrovej syntézy. Osobitné akcie podľa rámcového programu budú zahŕňať tieto obmedzené činnosti:

- štúdiu vylepšených koncepcií schém magnetického poľa vrátane stelarátorov. Práca sa sústreďí na prípravu prevádzky stelarátora W7-X, využívanie existujúcich zariadení na rozšírenie experimentálnych databáz a vyhodnotenie perspektívy daných konfigurácií,
- pokusy, teóriu a ďalšie modelovanie na účely komplexného pochopenia plaziem jadrovej syntézy používaných v reaktore,

- štúdie sociálno-vedeckých aspektov a ekonomických hľadísk výroby energie pomocou jadrovej syntézy a akcie zamerané na podporu informovanosti verejnosti a pochopenia jadrovej syntézy.

5. Ľudské zdroje, vzdelávanie a odborná príprava – vytváranie „generácie ITER“

Zabezpečenie adekvátnych ľudských zdrojov a vysokej úrovne spolupráce v tematickej oblasti jadrovej syntézy tak z hľadiska momentálnych a strednodobých potrieb v rámci projektu ITER, ako aj z hľadiska ďalšieho rozvoja jadrovej syntézy sa uskutoční prostredníctvom:

- podpory mobility výskumných pracovníkov medzi organizáciami zúčastňujúcimi sa na osobitnom programe s cieľom presadzovať posilnenú spoluprácu a integráciu výskumných činností a podporovať medzinárodnú spoluprácu,
- špičkovej odbornej prípravy pre inžinierov a výskumných pracovníkov na postgraduálnej a postdoktorandskej úrovni vrátane využívania zariadení programu ako platforiem odbornej prípravy a špecializovaných seminárov a workshopov, a posilnenia spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania.

6. Infraštruktúry

Realizácia projektu ITER v Európe v medzinárodnom rámci Organizácie ITER prispeje k novým výskumným infraštruktúram s výrazným európskym rozmerom.

7. Prenos technológií, zapojenie priemyslu a inovácia

ITER si bude vyžadovať nové a pružnejšie organizačné štruktúry, ktoré umožnia, aby sa výsledné inovácie a technický pokrok rýchlo premietli do priemyslu, čo umožní zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. Tento cieľ sa dosiahne:

- podporou inovácií a výmenou know-how s príslušnými vysokými školami, výskumnými ústavmi a priemyslom vrátane vhodnej interakcie medzi organizáciou ITER a Európskym spoločným podnikom pre rozvoj energie jadrovej syntézy (v rámci ktorej sa poskytne partnerom z oblasti priemyslu rovnocenná príležitosť na účasť, a to v súlade s príslušnými predpismi Únie v oblasti obstarávania),
- podporou tvorby patentov,
- podporou priemyselného inovačného fóra pre jadrovú syntézu, ktoré vypracuje technologický plán v oblasti jadrovej syntézy a pripraví iniciatívy na rozvoj ľudských zdrojov, s dôrazom na inováciu a potenciál na poskytovanie nových výrobkov a služieb.

I.B Jadrové štiepenie, bezpečnosť a ochrana pred žiarením

Celkový cieľ

Vytvárať stabilnú vedeckú a technickú základňu s cieľom urýchliť praktický vývoj v záujme bezpečnejšieho nakladania s rádioaktívnym odpadom s dlhým časom rozpadu, zlepšovať najmä bezpečnosť jadrovej energie a zároveň prispievať k hospodárnosti z hľadiska jej zdrojov i nákladov a zabezpečovať silný a spoločensky prijateľný systém ochrany ľudí a životného prostredia proti účinkom ionizujúceho žiarenia.

Činnosti

Nepriame akcie v oblasti jadrového štiepenia, bezpečnosti a ochrany pred žiarením sa uskutočnia v piatich hlavných oblastiach činnosti, ktoré sú podrobne opísané nižšie. Vzhľadom na väčší dôraz na jadrovú bezpečnosť, ktorý prispieva k preorientovaniu jadrového výskumu, sa bude čo najväčšia pozornosť venovať oblasti bezpečnosti zariadení, ochrany pred žiarením (vrátane medicínskeho využitia) a posudzovania rizík. Existujú dôležité väzby s výskumom v siedmom rámcovom programe Únie prijatom rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (¹), najmä v oblasti energetiky, európskych noriem, vzdelávania a odbornej prípravy, ochrany životného prostredia, zdravia, náuky o materiáloch, riadenia, spoločných infraštruktúr, kultúry bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany. V mnohých výskumných činnostiach, a obzvlášť v oblasti bezpečnosti jadrových zariadení, sa bude podporovať medzinárodná spolupráca, a to v súčinnosti s príslušnými technickými fórami a fórami zainteresovaných strán opísanými v odôvodnení činností v oblasti jadrového štiepenia, bezpečnosti a ochrany pred žiarením uvedených v bode I.B prílohy I k rozhodnutiu 2012/93/Euratom.

1. Nakladanie s konečným rádioaktívnym odpadom

Technické štúdie a demonštrácia návrhov geologických úložísk s cieľom pripraviť realizáciu a zároveň zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť. Štúdie prispievajúce k lepšiemu chápaniu problematiky odpadov a ich správania v priebehu času, vývoj dôkladných metodík na hodnotenie výkonnosti a bezpečnosti, skúmanie otázok riadenia a spoločenských otázok súvisiacich s postojom verejnosti a iných činností na podporu vytvorenia spoločného európskeho pohľadu na hlavné otázky týkajúce sa nakladania s odpadom od jeho vzniku po uloženie.

(¹) Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1.

2. Reaktorové systémy

Výskum, ktorý má pri rešpektovaní celkového cieľa podporiť bezpečnú prevádzku všetkých reaktorových systémov (vrátane zariadení jadrového palivového cyklu), ktoré sa používajú v Európe, alebo typov reaktorov, ktoré by sa mohli v budúcnosti použiť, a to do rozsahu, ktorý je potrebný s cieľom zachovať širokú odbornosť v oblasti jadrovej bezpečnosti v Európe, pričom sa zameria výhradne na aspekty bezpečnosti. Jeho súčasťou je hodnotenie životnosti elektrární a ich správa, kultúra bezpečnosti (minimalizácia rizika ľudskej a organizačnej chyby), pokročilé metodiky hodnotenia bezpečnosti, numerické simulačné nástroje, prístrojové vybavenie a kontrola, prevencia a zmiernenie ťažkých havárií, s pridruženými činnosťami na optimalizáciu správy znalostí a zachovanie kompetencií.

Medzi činnosť patria činnosti v oblasti základného a kľúčového prierezového výskumu (ako napríklad náuka o materiáloch)⁽¹⁾ a skúmanie budúcich reaktorov a všetkých aspektov palivového cyklu, ako sú delenie a transmutácia, pričom sa zamerajú výlučne na aspekty bezpečnosti.

3. Ochrana pred žiarením

Činnosti v tejto oblasti sa budú zameriavať na:

- lepšiu kvantifikáciu prípadov ohrozenia zdravia pri dlhodobom vystavení nízkym dávkam žiarenia, vrátane individuálnej variability, prostredníctvom epidemiologických štúdií a lepšieho pochopenia mechanizmov prostredníctvom bunkového a molekulárneho biologického výskumu,
- zvýšenie bezpečnosti a účinnosti medicínskeho využitia žiarenia prostredníctvom nového technického vývoja a dosiahnutia správnej rovnováhy prínosov a rizík takéhoto využívania,
- zvýšenie súdržnosti a prepojenosti zvládania núdzových situácií a situácií po haváriách v Európe vyvinutím spoločných nástrojov a stratégií a demonštrovanie ich účinnosti v prevádzkovom prostredí,
- v ďalších oblastiach sa budú vnútroštátne výskumné činnosti podľa potreby účinnejšie prepájať.

4. Infraštruktúry

V prípade preukázateľnej európskej pridanej hodnoty, najmä s cieľom dosiahnuť kritický objem, podpora projektovania, modernizácie, výstavby a/alebo prevádzkovania kľúčových výskumných infraštruktúr požadovaných v ktoromkoľvek z uvedených tematických okruhov vrátane jednoduchšieho náležitého sprístupnenia existujúcich a budúcich infraštruktúr pre jednotlivých výskumných pracovníkov a výskumné tímy.

5. Ľudské zdroje a odborná príprava⁽²⁾

Koordinácia vnútroštátnych programov a zabezpečovanie všeobecných potrieb v oblasti odbornej prípravy v jadrovej vede a technológii prostredníctvom celej palety nástrojov vrátane nástrojov s krátkodobejšími výsledkami a konkurenčných nástrojov ako súčasť celkovej podpory ľudských zdrojov vo všetkých tematických oblastiach. Zahŕňa podporu kurzov a sietí odbornej prípravy a opatrenia zamerané na zatriktívnenie tohto odvetvia pre mladých vedcov a inžinierov a zlepšenie koordinácie medzi vzdelávacími inštitúciami Únie, aby sa zabezpečila rovnocennosť kvalifikácií vo všetkých členských štátoch.

II. ETICKÉ ASPEKTY

Počas vykonávania tohto osobitného programu a pri výskumných činnostiach z neho vyplývajúcich sa majú dodržiavať základné etické princípy. Patria medzi ne okrem iných zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie, a to aj: ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudského života, ochrana osobných údajov a súkromia, ako aj zvierat a životného prostredia v súlade s právom Spoločenstva a s najnovším znením príslušných medzinárodných dohôd, usmernení a kódexov správania, napr. Helsinskej deklarácie, Dohovoru Rady Európy o ľudských právach a biomedicíne podpísaného v Oviade 4. apríla 1997 a jeho dodatkových protokolov, Dohovoru OSN o právach dieťaťa, Všeobecnej deklarácie o ľudskom genóme a ľudských právach, ktorú prijalo UNESCO, Dohovoru OSN o biologických a toxínových zbraniach (BTWC), Medzinárodnej zmluvy o rastlinných genetických zdrojoch pre potraviny a poľnohospodárstvo, ako aj relevantných rezolúcií Svetovej zdravotníckej organizácie.

Bude sa prihliadať aj na stanoviská Európskej skupiny poradcov pre etické dôsledky biotechnológie (1991 – 1997) a stanoviská Európskej skupiny pre etiku vo vede a v nových technológiách (od roku 1998).

V súlade so zásadou subsidiarity a rôznorodosti prístupov existujúcich v Európe musia účastníci výskumných projektov dodržiavať platnú legislatívu, predpisy a etické pravidlá v krajinách, v ktorých sa výskum bude vykonávať. V každom prípade platia vnútroštátne ustanovenia a Spoločenstvo v žiadnom prípade nebude finančne podporovať výskum v členskom štáte, ak je takýto výskum v tomto členskom štáte zakázaný.

⁽¹⁾ Za podporu hraničného výskumu vo všetkých oblastiach vedy a techniky zodpovedá Európska rada pre výskum.

⁽²⁾ Zodpovednosť za mobilitu výskumných pracovníkov vo všetkých oblastiach vedy a techniky spadá do rozsahu pôsobnosti programu Eudia uskutočňovaného v rámci programu Únie.

Účastníci výskumných projektov musia prípadne pred začatím činností v rámci výskumu a technického rozvoja získať súhlas príslušných vnútroštátnych alebo miestnych etických výborov. Komisia bude okrem toho systematicky vykonávať etické skúmanie v súvislosti s eticky citlivými otázkami alebo v prípade zanedbania etických aspektov. V špecifických prípadoch sa môže etické preskúmanie uskutočniť aj počas realizácie projektu.

Článok 13 Zmluvy o fungovaní Európskej únie požaduje, aby Únia a členské štáty brali maximálny ohľad na požiadavky blaha zvierat pri formulovaní a vykonávaní politík Únie vrátane politiky v oblasti výskumu. V smernici Rady 86/609/EHS z 24. novembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa ochrany zvierat používaných na pokusné a iné vedecké účely ⁽¹⁾ sa stanovuje, že všetky pokusy je potrebné prispôbiť tak, aby sa zabránilo trápeniu a zbytočnej bolesti a utrpeniu pokusných zvierat; aby sa vykonávali na čo najnižšom počte zvierat; aby sa pri nich využívali zvieratá s najnižším stupňom neurofyziologicalkej citlivosti; aby spôsobovali čo najnižšiu možnú mieru bolesti, utrpenia, strachu a trvalého poškodenia. Zmenu genetického dedičstva zvierat alebo ich klonovanie možno zvážiť iba v prípade etickej odôvodnenosti cieľov v podmienkach zaručujúcich pohodu zvierat a pri dodržiavaní zásad biodiverzity. Počas vykonávania tohto osobitného programu bude Komisia pravidelne sledovať vedecký pokrok a vnútroštátne a medzinárodné právne predpisy, aby bolo možné zohľadniť akýkoľvek súvisiaci vývoj.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 358, 18.12.1986, s. 1.